

[Hans Rasmussen.]

afgjort tilfælde socialdemokratiet og den danske fagbevægelse. Arbejdsgiverne og vel navnlig Dansk Arbejdsgiverforening har ikke været alt for tilbøjelige til at gå ind på dette krav, tværtimod har man forsøgt at afværge det, og først efter at en sådan lignende pensionsordning har været gældende i Sverige, og nu også i Norge, i adskillige år, har man fra arbejdsgiverside bøjet af i sin stride modstand. Oppositionen har ikke vedrørende denne lovgivning taget noget som helst initiativ. Oppositionen er tværtimod sprunget på vognen i det øjeblik, man var klar over, at en så stor social reform lod sig gennemføre; og da man så det grønne lys blive tændt, krævede man øjeblikkelig, at den skulle gælde hele befolkningen, for at der ikke skulle sættes noget skel.

Mit syn på tillægspensionens udvidelse til at gælde hele befolkningen har jeg givet udtryk for; jeg er helt enig i, at således må det ende. Det bør derimod understreges, at initiativet er blevet taget af fagbevægelsen umiddelbart efter krigens afslutning, og selv om man i visse radikale arbejderkredse ikke finder, at tillægspensionen er af nogen større værdi, er det dog min opfattelse, at den er en ganske betydelig landvinding. Med de muligheder, den indebærer for forbedringer, ved siden af at den gennem sine fondsdannelser kan komme til at spille en vigtig økonomisk rolle, er det måske, når alt kommer til alt, den vigtigste lov, der bliver gennemført i dette folketingsår.

Det er en lovgivning, der indeholder sociale og erhvervsøkonomiske problemer, som under den rette administration, den rette ledelse, vil få stor og afgørende betydning for hele det danske samfund. Det er desuden en lovgivning, som ikke medfører udgifter for staten. Disse skal alene afholdes af arbejdsgiverne og arbejderne, og det er måske ikke noget helt usundt princip. I denne forbindelse er det vel også værd at fremhæve, at den udvidede tillægspension, som man sigter på at opnå, heller ikke bliver en foræring, som den danske befolkning kan påregne; det er jo også noget, der skal betales og betales med særlige bidrag. Hvad enten det til den tid bliver arbejdsgiverne, der må udrede hele bidraget, eller det bliver gennem fordeling, som det nu sker

ved Arbejdsmarkedets Tillægspension, ved vi meget godt, at i sidste instans er det produktionen, der skal bære omkostningen, og det bør vi selvfølgelig hverken på arbejdsmarkedet eller i folketinget se bort fra.

På den anden side er det min opfattelse, at når lønmodtagere og funktionærer ved, at de efter et langt livs arbejde og tjeneste i erhvervs- og samfundslivet kan få nogenlunde trygge forhold i alderdommen, vil det animere til større indsats og dermed større produktivitet. Kan denne sociale imødekommenhed forenes med en større vækst i produktionen, har vi opnået den balance, der i vort samfund er så nødvendig for stabilisering og stigende fremgang.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale folketinget at stemme for lovforslaget her ved tredje behandling.

Henry Christensen: Spørgsmålet om rigtigheden og betydningen af, at vi oven på den almindelige folkepension når frem til en almindelig tillægspension, behøver vi ikke at føre en lang diskussion om her i det høje ting, heller ikke det ærede medlem hr. Hans Rasmussen og mig imellem. Venstre har for længst givet udtryk for, at vi oven i købet var særdeles interesserede i, at vi nåede frem til en lovgivning, der netop på et forsikringsmæssigt grundlag dels bidrog til at betrygge vore ældre medborgere yderligere, dels kom til at virke som en yderligere stimulans for den samlede opsparing i samfundet.

Det er da heller ikke under arbejdet det, der har været nogen diskussion om os imellem, og jeg er glad for, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussen bekræftede, at der hele vejen igennem har været et sagligt og fordrageligt arbejde om det spørgsmål, der her har været til behandling. Hvad der har været af problemer, hvad der har været os af strid imellem, har jo også været klart nok. På to væsentlige områder har vi nået løsninger, som vi fandt var tilfredsstillende, dels hvad funktionærernes indpasning i lovgivningen angår, dels hvad enkepensionens indførelse angår.

Men tilbage står det tredje område, det vi fra starten også lagde vægt på, nemlig at det, når vi gennemfører en tillægspensionsordning i lovgivningen, ikke alene måtte være til gunst for lønmodtagerne, men til